

2. 5. 2007

ID: 47797

Náhrada škody

Jestliže jsou podmínky vzniku odpovědnosti za škodu splněny, nemůže důvodem pro zamítnutí žaloby být okolnost, že i když škoda vznikla (základ nároku je dán), výše škody nebyla žalobci vyčíslena v souladu s představou soudu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 1160/2005, ze dne 28.2.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a) S. K., a b) M. K., obou zastoupených advokátem, proti žalovaným 1) F. K., a 2) M. K., oběma zastoupeným advokátem, o 95.135,- Kč s příslušenstvím a uložení povinnosti strpět stavební úpravy, vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 16 C 62/2002, o dovolání žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. května 2004, č. j. 27 Co 118/2004-189, tak, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu, pokud jím bylo rozhodnuto o platební povinnosti žalovaných v částce 4.200,- Kč se 6,5% úrokem z prodlení od 19. 4. 2002 do zaplacení a pokud jím byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ohledně částky 4.200,- Kč se 6,5% úrokem z prodlení od 19. 4. 2002 do zaplacení, se odmítá. Ve zbývajících výrocích se rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 13. května 2004, č. j. 27 Co 118/2004-189, zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobci se po změnách žaloby a jejím částečném zpětvzetí domáhají, aby žalovaným byla uložena povinnost zaplatit jim částku 95.135,-Kč s 6,5% úrokem od 19. 4. 2002 do zaplacení (sestavující z částky 86.735,- Kč za část sanačních prací potřebných k odstranění důsledků zvlhnutí nemovitosti a z částky 8.400,- Kč představující 10% nákladů vynaložených na systém Hydropol, sloužící k zabránění dalšího vlhnutí nemovitosti) a strpět podrobně specifikované stavební úpravy domu žalovaných čp., pozemku č. parc. a domu žalobců čp. s pozemky č. parc. a, vše v kat. území a obci P. Odkazují přitom na pravomocný rozsudek OS v Příbrami ze dne 21. 3. 2001, č. j. 5 C 105/2000-73, jímž byli žalovaní uznáni povinnými zdržet se zatékání vody z pozemku parc. č. do zdiva domu žalobců čp. na pozemku č. parc. , což nesplnili. Žalobcům tak na nemovitosti vznikla škoda, kterou znalec vyčíslil jako náklady, které bude třeba vynaložit na odstranění zvlhnutí, a náklady na systém Hydropol, který již žalobci k omezení vlhnutí zdiva zakoupili.

Okresní soud v Příbrami rozsudkem ze dne 9. 12. 2003, č. j. 16 C 62/2002-162, uložil žalovaným, aby žalobcům zaplatili částku 95.135,- Kč s 2% úrokem od 9. 8. 2003 do zaplacení, ohledně úroku z prodlení ve výši 6,5% z částky 95.135,- od 19. 4. 2002 do 8. 8. 2003 a 4,5% z téže částky od 9. 8. 2003 žalobu zamítl a zamítl rovněž žalobu, aby byli žalovaní uznáni povinnými strpět stavební úpravy specifikované ve výroku rozsudku na domu čp. a pozemku parc. č. a domu čp. s pozemky č. parc., a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky i vůči státu. Vyšel ze zjištění, že na základě stavebního povolení a v jeho mezích provedli žalovaní se souhlasem žalobců stavební úpravy: stavební sutí z demolice zvýšili úroveň svého pozemku, odstranili původní dvorní objekt, čímž změnili vlhkostní režim domu žalobců čp. - do zdiva začala vnikat voda jednak vzlínáním, jelikož tento objekt nemá svislou izolaci, jednak jako tlaková voda z přívalových srážek. Žalovaní pak nesplnili povinnost zdržet se zatékání vody z pozemku parc. č. do zdiva domu žalobců čp. na pozemku č. parc., která jim byla uložena rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 21. 3. 2001, č. j. 5 C 105/2000-73. Podle znaleckého posudku Ing. H. se žalovaní podíleli na vlhnutí objektu s tím, že zatékání lze omezit, nikoliv však zabránit, navržené práce žalovaní provedli, tyto úpravy však znalec Ing. H. neshledal dostačujícími a dovodil, že v důsledku stavební činnosti žalovaných dochází k poškození zdiva vlhnutím ze 40-50% a v důsledku nedostatečné izolace domu samotných žalobců v rozsahu 50-60%. Náklady na práce potřebné k zabránění poškozování objektu vyčíslil na 216.838,- Kč s tím, že se žalovaní podílejí ze 40%, tj. 86.735,- Kč a 8.400,- Kč za systém Hydropol (původní cena 84.000,-Kč). Soud prvního stupně dospěl k závěru, že k porušení právní povinnosti, jakožto podmínky odpovědnosti podle § 420 obč. zák., došlo tím, že žalovaní se podle pravomocného rozsudku nezdrželi zatékání vody na pozemek a do objektu žalobců. Dovodil i příčinnou souvislost a rovněž nedbalostní zavinění žalovaných. Soud prvního stupně přiznal úroky z prodlení od 9. 8. 2003, nikoliv od podání žaloby 19. 4. 2002, s tím, že teprve doručením dodatku znaleckého posudku žalovaným jim byla známa výše škody (doručen byl 8. 8. 2003). Žalobu s nárokem směřujícím k uložení povinnosti strpět ve výroku konkretizované stavební úpravy soud prvního stupně zamítl s odůvodněním, že je zde překážka věci pravomocně rozhodnuté, založená rozsudkem ze dne

21. 3. 2001, č. j. 5 C 105/2000-73, jímž bylo rozhodnuto o povinnosti žalovaných zdržet se zatékání vody, a tudíž nelze toto rozhodnutí nahrazovat jiným rozhodnutím, které pouze konkretizuje povinnosti, jež mají být ze strany žalovaných učiněny (stavební úpravy).

Odvolací soud rozsudkem ze dne 13. 5. 2004, č. j. 27 Co 118/2004-189, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu co do částky 90.935,- Kč s 6,5% úrokem od 19. 4. 2002 zamítl, uložil žalovaným povinnost zaplatit částku 4.200,- Kč s 6,5% od 19. 4. 2002 do zaplacení a potvrdil jej ve výroku o zamítnutí žaloby, aby žalovaní byli povinni strpět stavební úpravy; rozhodl rovněž o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Dovodil porušení právní povinnosti vyplývající z ustanovení § 127 odst. 1 obč. zák. na straně žalovaných, neboť opatření, která učinili, nebyla dostačující, a navíc nerespektovali pravomocný rozsudek; odpovídají tak za škodu podle 420 odst. 1 obč. zák. Odvolací soud dospěl k závěru, že škoda sice vznikla na nemovitosti v důsledku zvlhnutí zdiva domu (tj. snížením hodnoty domu), žalobci však nárokují škody jiné, vzniklé v důsledku budoucího hrazení nákladů na sanaci zdiva. Tato újma žalobcům dosud nevznikla, neboť kromě částky 84.000,- Kč na zakoupení systém Hydropol (žalovaná částka v konečném návrhu činila 8.400,- Kč, tj. jen 10% z pořizovací ceny, neboť systém mohl zmírnit vlhkost jen z 10%) další náklady nevynaložili. Vzhledem k tomu, že žalovaní odpovídají jen ze 40% - 50%, uložil soud žalovaným povinnost zaplatit 50% tj. 4.200,- Kč. Úrok z prodlení přisoudil ode dne podání žaloby, neboť v té době již byli žalovaní v prodlení (§ 563 obč. zák.) na základě výzvy k zaplacení ze dne 18. 3. 2002. Neztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně ohledně překážky věci rozsouzené, jde-li o nárok žalobců na uložení povinnosti strpět stavební práce na nemovitostech žalovaných. Podle jeho názoru žádné ustanovení občanského zákoníku, které je možné na tuto věc aplikovat, nedává možnost žalobcům žalovat na uložení povinnosti žalovaným strpět stavební zásahy, aby bylo zabráněno zatékání do jejich nemovitosti. Podle § 127 odst. 1 obč. zák. jde o zdržení se nepřijatelných zásahů a ani podle § 417 odst. 2 obč. zák. odvrácení vážné hrozící škody není nárokem na strpění, nýbrž nárokem na uložení vhodných a přiměřených opatření k odvrácení škody.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu, a to výslovně proti všem jeho výrokům, podali žalobci dovolání, v němž vytýkají odvolacímu soudu nesprávné právní posouzení otázky vzniku škody. Podrobně zdůvodňují, že jim vznikla škoda na nemovitosti částečně v důsledku stavebních úprav prováděných žalovanými, které měly za následek zatékání do domu a jeho poškození (vlhnutím). Nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že uplatňují nárok na náhradu škody, která jim dosud, s výjimkou částky vynaložené na systém Hydropol, nevznikla, a že uplatnili jiný nárok, než který mohou uplatnit na základě skutkového základu vymezeného žalobou. Dovolatelé rekapituluji nároky, které postupně v řízení uplatnili, a zdůrazňují, že škoda v důsledku vlhnutí činí 216.838,- Kč a spočívá v ceně, kterou budou muset vynaložit na sanaci objektu. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 552/2003 vytýkají odvolacímu soudu, že nerozlišil podmínku vzniku škody od vyčíslení její výše. Dovolatelé dále podrobují kritice závěr odvolacího soudu, že žádné ustanovení občanského zákoníku neumožňuje uložit vlastníku nemovitosti povinnost strpět zásahy do jeho vlastnického práva; dovozují, že ignoruje-li vlastník povinnost zdržet se určitého jednání, uloženou mu dokonce soudním rozhodnutím, je v souladu s ustanoveními § 126, 127, 415 a 417 odst. 2 obč. zák., aby mu byla uložena povinnost strpět určité úpravy, neboť jde o vhodné a přiměřené opatření k odvrácení hrozící škody. Ve vztahu ke všem výrokům rozsudku odvolacího soudu uplatňují vadu řízení, která měla vliv na správnost rozhodnutí, spočívající v tom, že je odvolací soud nepoučil podle ustanovení § 118a odst. 1 o.s.ř. k doplnění vylicení rozhodných skutečností, měl-li zato, že jsou dosud nedostatečná. Navrhují, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaní se ve vyjádření k dovolání ztotožnili ve všech řešených otázkách se závěry odvolacího soudu a navrhli, aby dovolání bylo jako nedůvodné zamítnuto.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. oprávněnou osobou - účastníkem řízení, věc projednal a dospěl k závěru, že dovolání proti měnícímu výroku rozsudku odvolacího soudu, které je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř., je důvodné, dovolání proti potvrzujícímu výroku o povinnosti žalovaných strpět stavební úpravy je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a je důvodné a ve zbývající části pak dovolání směřuje proti rozhodnutí, vůči němuž zákon tento mimořádný opravný prostředek nepřipouští.

V první řadě je třeba zmínit, že žalobci podle obsahu dovolání napadají rozsudek odvolacího soudu výslovně v celém rozsahu, aniž zřejmě rozlišili, že jeho součástí je i výrok, jímž odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně o platební povinnosti žalovaných v částce 4.200,- Kč s příslušenstvím. K dovolání proti tomuto výroku ovšem nejsou žalobci subjektivně legitimováni. Z povahy dovolání jakožto opravného prostředku totiž plyne, že dovolání může podat jen ta strana (účastník řízení), jíž nebylo rozhodnutím odvolacího soudu plně vyhověno, popřípadě, jíž byla tímto rozhodnutím způsobena jiná určitá újma na jejích právech, kterou lze odstranit zrušením napadeného rozhodnutí. Odvolací soud potvrzením uvedeného výroku nevyhověl odvolání žalovaných a tím, že v tomto rozsahu

byla požadovaná povinnost žalovaným uložena, nevznikla žalobcům újma odstranitelná zrušením této části rozhodnutí. Protože dovolání žalobců v tomto rozsahu směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný, Nejvyšší soud ČR dovolání podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první a § 218 písm. b) o.s.ř. odmítl.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podle ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [písm. a)], jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [písm. b)], jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [písm. c)].

Podle ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) o.s.ř. není dovolání podle odstavce 1 přípustné ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč; k příslušenství pohledávky se přitom nepřihlíží.

Ačkoliv odvolací soud rozhodl o změně rozsudku soudu prvního stupně ve vztahu k nárokům na peněžité plnění jedním výrokem (zamítl žalobu ohledně celkové částky 90.935,- Kč s příslušenstvím), je jednoznačné, že rozhodnuto bylo o dvou samostatných nárocích odvíjejících se od odlišného skutkového základu. Žalobci požadovaná částka z titulu náhrady škody je totiž součtem částek představujících skutečnou škodu na jejich nemovitosti ve výši 86.735,- Kč a skutečnou škodu spočívající v části nákladů vynaložených na zařízení schopné zabránit dalšímu poškozování nemovitostí ze strany žalovaných ve výši 8.400,- Kč. Měnicí výrok rozsudku odvolacího soudu se pak týká jak prvního z uvedených nároků v celém rozsahu, tak poloviny druhého nároku, tj. peněžitého plnění ve výši 4.200,- Kč s příslušenstvím. Protože jde o samostatné nároky, je přípustnost dovolání třeba zkoumat ve vztahu ke každému z nich samostatně bez ohledu na to, že byly uplatněny v jednom řízení a že o nich bylo rozhodnuto jedním výrokem. Jestliže tedy rozsudkem odvolacího soudu ohledně druhého nároku bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč, je přípustnost dovolání proti této části měnicího výroku vyloučena ustanovením § 237 odst. 2 písm. a) o.s.ř., aniž by na použití tohoto ustanovení měla vliv okolnost, že součet výše plnění z obou těchto samostatných nároků přesahuje částku 20.000,- Kč.

Dovolání tak směřuje proti části výroku rozsudku odvolacího soudu, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný, a Nejvyšší soud je proto ohledně celkové částky 4.200,- Kč s příslušenstvím podle § 243b odst. 5, věty první, a § 218 písm. c) o.s.ř. odmítl.

Napadají-li žalobci rozsudek odvolacího soudu ve výroku, jímž byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen, aniž mu předcházelo zrušující usnesení odvolacího soudu, řídí se přípustnost dovolání ustanovením § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. Dovolání může být podle tohoto ustanovení přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právních otázek (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost dovolání neumožňují) a jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu. Přípustnost dovolání není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam; přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud dospěje k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam skutečně má.

Podle § 126 odst. 1 obč. zák. vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje; zejména se může domáhat vydání věci na tom, kdo mu ji neprávem zadržuje.

Podle § 127 odst. 1 obč. zák. vlastník věci se musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv. Proto zejména nesmí ohrozit sousedovu stavbu nebo pozemek úpravami pozemku nebo úpravami stavby na něm zřízené bez toho, že by učinil dostatečné opatření na upevnění stavby nebo pozemku, nesmí nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy hlukem, prachem, popílkem, kouřem, plyny, parami, pachy, pevnými a tekutými odpady, světlem, stíněním a vibracemi, nesmí nechat chovaná zvířata vnikat na sousedící pozemek a nešetrně, popřípadě v nevhodné roční době odstraňovat ze své půdy kořeny stromu nebo odstraňovat větve stromu přesahující na jeho pozemek. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení vlastníci sousedících pozemků jsou povinni umožnit na nezbytnou dobu a v nezbytné míře vstup na své pozemky, popřípadě na stavby na nich stojící, pokud to nezbytně vyžaduje údržba a obhospodařování sousedících pozemků a staveb. Vznikne-li tím škoda na pozemku nebo na stavbě, je ten, kdo škodu způsobil, povinen ji nahradit; této odpovědnosti se nemůže zprostit.

Podle § 417 odst. 2 obč. zák. jde-li o vážné ohrožení, má ohrožený právo se domáhat, aby soud uložil provést vhodné a přiměřené opatření k odvrácení hrozící škody.

Z této úpravy je zřejmé, že potvrzující výrok rozsudku odvolacího soudu o zamítnutí žaloby na uložení povinnosti žalovaným strpět konkrétně vymezené stavební úpravy se opírá o jinak správný obecně platný právní názor, že vlastníku nelze uložit povinnost strpět zásahy do vlastnického práva ani podle ustanovení § 126 odst. 1 a § 127 odst. 1 obč. zák. ani podle ustanovení § 417 odst. 2 obč. zák. Žaloby na ochranu vlastnického práva podle § 126 odst. 1 a § 127 odst. 1 obč. zák. směřují k povinnosti zdržet se přesně vymezeného rušení, tj. ve vztahu k žalobcům obtěžovat nad míru přiměřenou imisemi - vodou, přičemž příčinu škody mají ve smyslu ustanovení § 127 odst. 1 obč. zák. odstranit sami žalovaní. Na základě žaloby podle § 417 odst. 2 obč. zák. se vlastníku neukládá povinnost strpět jednání cizí osoby, nýbrž zákon umožňuje uložit mu aktivní povinnost, aby sám učinil vhodné a přiměřené opatření k odvrácení hrozící škody. Tento výklad uvedených ustanovení odvolacím soudem sám o sobě je v souladu se zněním zákona i ustálenou judikaturou soudů (srov. např. Zhodnocení bývalého NS SSR ze dne 27. 6. 1972, sp. zn. Cpj 57/71, publikované pod č. 65 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1972, zejména str. 494, či rozsudek NS SSR ze dne 3. 6. 1970, sp. zn. 6 Cz 42/70, publikovaný tamtéž pod č. 3, ročník 1971, případně též rozsudek NS ČR ze dne 2. 4. 2001, sp. zn. 22 Cdo 1599/99, publikovaný v Souboru rozhodnutí NS ČR, sv. 4, pod C 383) a nic na tom nemění ani okolnost, že žalovaní nesplnili povinnost zdržet se určitého jednání, uloženou jim předchozím pravomocným soudním rozhodnutím. Ochrana vlastnického práva žalobců v tomto směru vede přes soudní výkon tohoto rozhodnutí, nikoliv přes ukládání jiných povinností dalším soudním rozhodnutím. Z dosavadních výsledků řízení a z obsahu žaloby týkající se tohoto nároku však zatím nelze jednoznačně dovodit, zda a nakolik se popsané právní závěry v dané věci skutečně uplatní, neboť žaloba, zejména její petit, není v tomto ohledu dostatečně určitá ani srozumitelná.

Žalobci se v posuzované věci domáhají, aby žalovaným byla uložena povinnost strpět stavební úpravy na domu č.p. a pozemku parc. č. (nemovitosti žalovaných) a domu č.p. s pozemky parc. č. (nemovitosti žalobců), přičemž z popisu následně konkretizovaných stavebních úprav v žalobním petitu není zřejmé, ke kterým nemovitostem se mají vztahovat. Není proto jisté, zda a v jakém rozsahu má jít o povinnost žalovaných strpět úpravy na jejich vlastních nemovitostech nebo zda mají strpět to, že žalobci si provedou úpravy na svých nemovitostech. Mohlo by tedy jít o dva odlišné právní vztahy, odvíjející se od požadavku žalobců vůči žalovaným jako vlastníkům sousedních nemovitostí, aby strpěli úpravy jednak na svých vlastních nemovitostech, jednak na nemovitostech žalobců. Pouze k prvnímu případu lze přitom vztáhnout shora uvedené závěry o aplikaci ustanovení § 126 odst. 1, § 127 odst. 1 a § 417 odst. 2 obč. zák., zatímco v případě druhém se tato východiska neuplatní, neboť vlastník nemovitosti je zásadně oprávněn provádět na svých nemovitostech stavební úpravy, aniž by k tomu potřeboval, aby jeho sousedovi byla uložena povinnost strpět tuto činnost. Povinnost žalovaných jako vlastníků sousedních nemovitostí (ve smyslu něco strpět) by se mohla týkat umožnění vstupu jejich souseda (žalobců) na nezbytnou dobu a v nezbytné míře na pozemky či nemovitosti žalovaných, pokud to v intencích ustanovení § 127 odst. 3 obč. zák. nezbytně vyžaduje údržba a obhospodařování sousedících pozemků a staveb žalobců.

Odvolací soud rozdíl mezi oběma nároky nerozlišil a tím, že právní závěry k prvnímu z nich vztáhl i k nároku druhému, posoudil věc v rozporu s hmotným právem. Protože takový postup není v souladu ani s ustálenou judikaturou soudů ve věcech ochrany vlastnických práv, shledává odvolací soud rozsudek odvolacího soudu v této části zásadně právně významným, dovolání pak podle § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o.s.ř. přípustným a rovněž důvodným. Je zřejmé, že nesprávný právní názor odvolacího soudu se odvinul od okolnosti, že sama žaloba nebyla formulována tak, aby bylo možno tyto nároky odlišit. Nepřesnost, neurčitost, nesrozumitelnost apod. je nedostatkem náležitostí podání (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), který je odstranitelný. Brání-li taková vada podání tomu, aby bylo pokračováno v řízení a aby žaloba byla věcně projednána, může to být důvodem k odmítnutí žaloby podle § 43 odst. 2 o.s.ř., jestliže ani přes výzvu soudu nebyly nedostatky odstraněny a účastník byl o těchto následcích poučen. Neurčitost žalobního petitu však není důvodem k zamítnutí žaloby.

Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že rozhodnutí odvolacího soudu o povinnosti žalovaných strpět stavební úpravy nemovitostí není správné, proto je Nejvyšší soud České republiky zrušil ve výroku, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku týkajícím se této povinnosti (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř.), a vrátil věc v tomto rozsahu Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení, v němž bude nejprve třeba pokusit se odstranit zmíněné nedostatky žaloby, zejména žalobního petitu.

Nesprávné právní posouzení věci, které dovolatelé uplatňují jako důvod dovolání [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.] ve vztahu k měnicímu výroku ohledně částky 86.735,- Kč s příslušenstvím, může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu podle § 420 obč. zák., které odvolací soud na daný případ aplikoval, jsou vznik škody, porušení právní povinnosti a příčinná souvislost mezi nimi, které musí být současně (kumulativně) splněny. Odvolací soud dospěl k závěru, že žalobcům se sice v důsledku nečinnosti žalovaných snížila hodnota domu, náklady na opravu však dosud nevynaložili, proto jim škoda tak, jak ji požadují nahradit, dosud nevznikla.

Podle § 442 odst. 1 obč. zák. hradí se skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Podle odstavce 2 tohoto ustanovení škoda se hradí v penězích; požádá-li však o to poškozený a je-li to možné a účelné, hradí se škoda uvedením do předešlého stavu.

Za škodu, jejíž vznik je jednou z podmínek odpovědnosti za škodu podle § 420 odst. 1 obč. zák., se v právní teorii i praxi považuje újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi. Skutečnou škodou na věci je nutno rozumět takovou újmu, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí a která představuje majetkové hodnoty, jež je třeba vynaložit k uvedení věci do předešlého stavu. Jde-li o škodu způsobenou na věci, v důsledku jejího poškození či zničení se majetkový stav vlastníka věci snižuje (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR Cpj 87/70, publikované pod č. 55 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1971). Bez ohledu na to, že občanský zákoník ve znění účinném od 1. 1. 1992 (po novele provedené zákonem č. 509/1991 Sb.) upřednostňuje náhradu v penězích před tzv. naturální restitucí (uvedením v předešlý stav), jsou i nadále uplatnitelné závěry citovaného stanoviska, neboť vyjadřuje-li se škoda srovnáním majetkového stavu poškozeného před a po poškození, pak i rozsah náhrady v penězích musí zohledňovat výši prostředků (vyjádřenou v penězích) nutnou k obnovení původního majetkového stavu. Není přitom podstatné, zda poškozený věc skutečně opravil či nikoliv, neboť výši škody nelze činit závislou na tom, jak poškozený s věcí naloží, tedy např. zda ji opraví či ponechá ve zhoršeném stavu či zda ji dokonce někomu daruje, prodá nebo vymění a za jakou cenu (protihodnotu); tyto okolnosti jsou totiž nahodilé a bez souvislosti s příčinou vzniku škody (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 11. 1988, sp. zn. 1 Cz 82/88 publikovaný pod č. 25 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, 1990). Zásada, že při určení výše škody je třeba vycházet ze skutečné ceny opravy, pokud byla provedena (jak dovodil odvolací soud), platí za předpokladu, že oprava byla provedena a že šlo o účelně vynaložené náklady potřebné k uvedení věci do předešlého stavu bez zhodnocení věci. Okolnost, že oprava provedena nebyla, nemá vliv na to, zda škoda vznikla či nikoliv, a její výši je možno určit též tak, aby odpovídala předpokládaným nákladům na nutnou opravu, potřebnou k uvedení věci do stavu před poškozením (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 1961, sp. zn. 4 Cz 96/61, publikovaný pod č. 17 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1962).

Jestliže jsou podmínky vzniku odpovědnosti za škodu splněny, nemůže důvodem pro zamítnutí žaloby být okolnost, že i když škoda vznikla (základ nároku je dán), výše škody nebyla žalobci vyčíslena v souladu s představou soudu. Výše škody totiž není předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu a ke zjišťování výše škody soud přistoupí, pokud je základ nároku dán (jsou zároveň splněny všechny předpoklady odpovědnosti za škodu); rozsah náhrady se pak odvíjí od té okolnosti, jež byla příčinou vzniku škody, přičemž při určení rozsahu náhrady škody není soud vázán způsobem, jaký žalobce navrhuje ke stanovení její výše (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 12. 2003, sp. zn. 25 Cdo 552/2003, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sv. 29, C 2353). Dospěl-li tedy v dané věci odvolací soud k závěru, že při splnění podmínky vzniku škody neodpovídalo její vyčíslení v žalobě zákonným požadavkům na rozsah její náhrady, byl povinen provést k tomu potřebné důkazy podle § 120 odst. 3 o.s.ř. sám, případně v součinnosti s účastníky řízení (§ 118a odst. 2 o.s.ř.), nemohl však věcně rozhodnout tak, že žalobu z tohoto důvodu zamítá.

Rozsudek odvolacího soudu proto z hlediska uplatněného dovolacího důvodu [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.] není správný; Nejvyšší soud České republiky jej tudíž ve výroku, jímž byl rozsudek soudu prvního stupně změněn ve vztahu k částce 86.735,- Kč s 6,5% úrokem od 19. 4. 2002, a ve výroci závislých (náhrada nákladů řízení) zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř.) a vrátil věc v tomto rozsahu Krajskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)